

Úvodník

Vážení čtenáři, vážení členové České internistické společnosti a vážení členové Slovenskej internistickej spoločnosti, otvíráte první číslo časopisu Vnitřní lékařství ročníku 2005, tedy v pořadí jeho 51. ročníku. Jak jsem slíbil v úvodníku k poslednímu (ale i prvnímu) suplementu ročníku 2004, věnuji dnešní úvodník končícímu 50. ročníku časopisu Vnitřní lékařství.

Po dlouhých 10 měsících intenzivního jednání v roce 2004 se konečně podařilo, aby časopis Vnitřní lékařství našel nového nakladatele. Od letošního ročníku, tedy 51. ročníku, je novým nakladatelem časopisu Vnitřní lékařství brněnská firma Medica Publishing & Consulting. Tato firma prošla jako vítěz „výběrového řízení“, které uspořádal výbor České internistické společnosti (dále jen ČIS) veden snahou o zlepšení úrovně vydávání časopisu Vnitřní lékařství. Od této změny si slibujeme pružnější ediční politiku, větší kapacitu časopisu, možnost vydávat pravidelně suplementa a podobně. Jistě selepší i financování časopisu. Při plánovaném zvětšení stránkového rozsahu jednotlivého čísla na 100 (i více) stran na jedno číslo zůstane výška předplatného zachována.

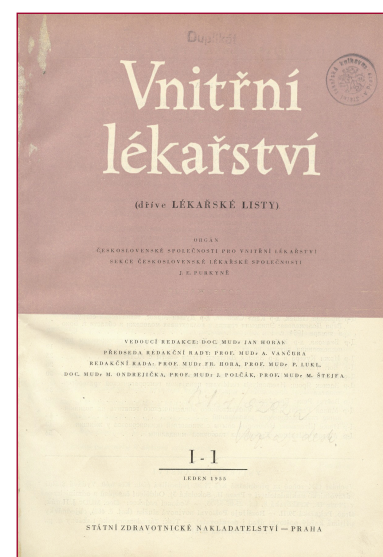
Jak jste si jistě všimli, změnil se seznam členů redakční rady. Redakční rada (dále jen RR) rozšířila o přední odborníky z dílčích a nástavbových oborů (dle profesora Klabusaye) vnitřního lékařství nejen z České republiky, ale i ze Slovenska. K této změně nás vede snaha nadále zvyšovat kvalitu otištěných prací.

Pokud se podíváme do 50leté historie časopisu Vnitřní lékařství, zjistíme, že první číslo časopisu Vnitřní lékařství (dřívějších Lékařských listů, také vydávaných v Brně), spatřilo světlo světa v lednu roku 1955 (obr. 1). Vedoucím redakce byl tehdy doc. MUDr. Jan Horák. Mnoho z nás si ještě pana docenta Horáka pamatujeme, máme na očích jeho vždy pečlivě sestřiženého „ježka“, pamatujeme si jeho uhlazené elegantní chování, pamatujeme si také na jeho snahy o „češtinské“ očištění odborné lékařské literatury. Pan docent Horák vždy dbal na terminologickou čistotu a je zajímavé, že se nyní, tedy asi půl století od snah docenta Horáka, znovu v odborném tisku otevírá diskuze na téma jazykové čistoty (viz „Jazykový koutek“ časopisu Transfúze a hematologie dnes 2004; 10 (3), 89 a 98).

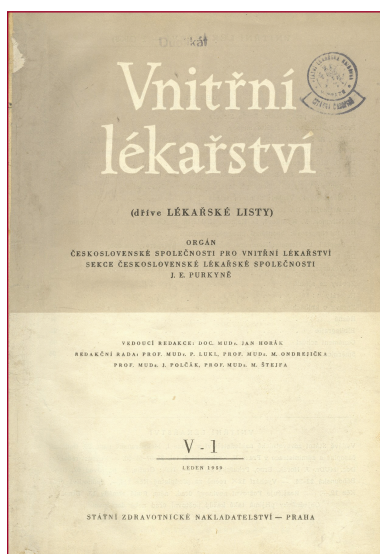
Znovu ale k prvním ročníkům časopisu Vnitřní lékařství. Předsedou RR byl tehdy prof. A. Vančura a členy byli profesori Hora, Lukl, Ondrejčka, Polčák, Štefja. Asi od ledna roku 1959 se poněkud změnila barva úvodní stránky (obr. 2), zrušila se funkce předsedy RR a časopis vycházel s malými odměnami nadále. Bohužel z této doby je jen málo historických materiálů, protože při povodních před 2 lety byl zničen archiv České lékařské společnosti J. E. Purkyně, který byl umístěn v zaplavených domech v Karlíně, a tak se asi historie bude doplňovat jen velmi svízelně.

Další změnu vzhledu Vnitřního lékařství si samozřejmě už celá generace lékařů a čtenářů pamatuje z dob nedávno minulých. Od 19. ročníku, tedy od roku 1973, se změnila obálka časopisu Vnitřní lékařství (obr. 3), obálky byly jaksi uniformně změněny u všech časopisů, které vydávala Česká lékařská společnost J. E. Purkyně.

Vnitřní lékařství se ale i nadále tisklo v Brně, v tiskárně bývalého TYPOSu. Nadále byl vedoucím redaktorem doc. Horák, ale již se zde nově objevuje další funkce, funkce tajemníka redakce – a zde se poprvé objevuje jméno pozdějšího šéfredaktora časopisu doc. MUDr. Dušana Mrkose, CSc. Doc. Mrkos se stal po svém přechodu na interní oddělení Městské nemocnice Koliště v Brně nejbližším spolupracovníkem doc. Horáka, po jeho odchodu pak převzal nejen funkci přednosta – primáře interního oddělení nemocnice Koliště, ale i funkci šéfredaktora časopisu Vnitřní lékařství.

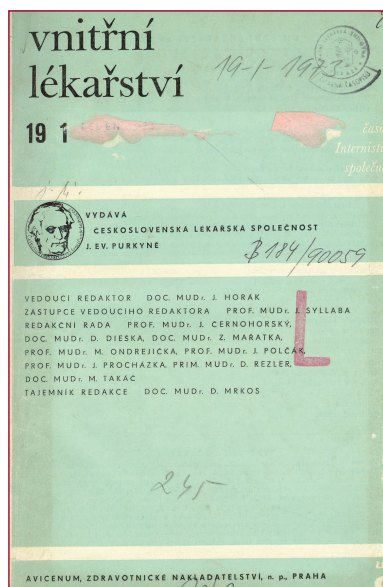
Obr. 1.

Obr. 2.

Na tyto doby si již mnozí (i já sám) velmi dobře vzpomínáme. Doc. Mrkos pokračoval v započaté práci doc. Horáka, i on se snažil o jazykovou čistotu (všichni si jistě ještě vzpomínají na slovní přestřelky doc. Mrkose s prof. Pacovským na téma III. interní versus III. vnitřní klinika). V RR tehdy byli m.j. páni profesori Sylaba (zástupce vedoucího redaktora), Černo-horský, Dieška, Mařatka, Ondřejčka, Polčák, Procházka, primář Rezler a doc. Takáč. Velice blízko měl k časopisu Vnitřní lékařství i prof. František Hendrich, který byl také nějaký čas členem RR (v letech asi 1980 až 1986). Musím zde být trochu osobní; prof. Hendrich, již jako přednosta Interní kliniky v Martině, mi jednou, bohužel několik týdnů před svojí smrtí při našem setkání na Interním oddělení na Kolišti (kde si přišel za docentem Mrkosem pro nějaký časopis) řekl, že předpokládá, že po docentu Mrkosovi převzmu funkci redaktora já. Kdo tehdy mohl předpokládat, že se jeho předpověď po skoro 15 letech splní!

Zřejmě od roku 1980 se objevila v RR nová funkce – tajemník RR, kterou po mnoho let vykonával doc. B. A. Lang (tato funkce byla zřejmě zrušena v roce 1987, od roku 1988 až do roku 1990 byl členem RR). Z dostupných materiálů se měnilo i složení RR (protože nemám přístup ke kompletním materiálům, omlouvám se za možné nepřesnosti a omlouvám se těm, které možná níže neuvedu); od roku 1980 je doloženě již šéfredaktorem doc. Mrkos, jeho zástupcem pak prof. Ondřejčka (do roku 1983), tuto funkci pak dále převzal v roce 1984 prof. Cagán, kterého ve funkci vystřídal prof. Ivan Ďuriš od ročníku 41, tedy od roku 1995, a s ním jsem ještě po řadu let spolupracoval i já. Členy RR byli v těchto letech další čelní představitelé oboru vnitřní lékařství z celého tehdejšího Československa: prof. Černo-horský (do roku 1989 včetně), prof. Dieška (do roku 1986), MUDr. Kavalec (do roku 1982), zde se již objevuje již zmíněný prof. Hendrich (do roku 1986), dále profesor Hykeš (do roku 1990 včetně), profesor Mařatka (do roku 1985 včetně), prof. Procházka (do roku 1990 včetně), prim. Dušan Rezler (do roku 1982), dále prof. Takáč z Košic (do roku 1993). Od ročníku 29, tedy od roku 1983, se v RR objevuje prof. Lambert Klabusay (byl členem redakční rady až do své smrti v roce 1994), stejně od roku 1983 se mezi členy RR objevuje prof. Jaroslav Rybka (členem je dodnes), za slovenskou stranu je dodnes členem RR profesor Pavlovič (od roku 1986), od roku 1987 až do roku 2004 je členem RR prof. Ivo Dvořák, ve stejném roce se členem RR stává doc. M. Lukáč (do roku 1994), v roce 1990 byl členem RR doc. Lupínek, od roku 1991 dodnes je členem RR nynější předseda ČIS prof. Karel Horký, od stejného ročníku (v pořadí 37.) v RR Olomouc zastupuje dodnes prof. Ščudla, dále je dodnes členem od roku 1991 prof. Štefja (jeho otec byl členem první RR od roku 1955), v letech 1991 až 1994 byl členem také prof. Jiří Widimský senior. A to jsme již prakticky v současnosti – od roku 1995 jsou členy prof. Balažovjeh, prof. Marek, prof. Pidrmán (do roku 1999) a prof. Otto Schück. Od roku 2000 do konce roku 2004 byly dále členy RR ještě prim. Havránek z Českých Budějovic, prim. Martínek z Ostravy, prof. Zadák z Hradce Králové, doc. Hildebrand z Košic a doc. Kohout z Plzně. Od stejného roku se členy RR stali a ve své práci pokračují i nadále prof. Adam z Brna, prof. Ehrmann z Olomouce, prof. Gregor z Prahy, prof. Mokán z Martina, prof. Murín z Bratislavy, předseda Slovenskej internistickej spoločnosti (dále jen SIS) (od roku 2005 ve funkci zástupce vedoucího redaktora, kde vystřídal prof. Ivana Ďuriše), prof. Špinar z Brna. Od 51. ročníku, do druhé poloviny století časopisu Vnitřní lékařství je RR výrazně rozšířena a její složení je uvedeno na jiném místě tohoto dnešního čísla.

Obr. 3.

Časopis Vnitřní lékařství se tiskl v podmínkách před rokem 1989 nadále v Brně, RR se scházela v knihovně interního oddělení Městské nemocnice Koliště, redakční korektury jsme pro docenta Mrkose dělali i my, jeho spolupracovníci na interním oddělení Městské nemocnice Koliště. Na tuto dobu si sám moc dobře vzpomínám, protože jsem od ledna roku 1980 pracoval jako zástupce doc. Mrkose. Doc. Mrkos zůstal šéfredaktorem časopisu Vnitřní lékařství i po svém odchodu do důchodu, kdy redakci vlastně „přestěhoval“ do svého bytu, ale stále byl velmi úzce spjat s interním oddělením Městské nemocnice na Kolišti, kde se v knihovně i nadále konaly schůze RR.

V hektické době kolem roku 1989 a v prvních letech po tomto období nastala další změna v systému vydávání odborných časopisů. Nově zřízené Nakladatelské a tiskové středisko České lékařské společnosti J. E. Purkyně začalo vydávat všechny odborné časopisy České lékařské společnosti, včetně Vnitřního lékařství. V době, kde se na první místo dostaly finance, bylo jen zásluhou docenta Mrkose, že se podařilo časopis Vnitřní lékařství převést přes tuto dobu. Přechodně se objevila nová obálka Vnitřního lékařství – zelená (obr. 4), ale ta neměla dlouhého trvání (vlastně jen rok 1993) a od roku 1994 do konce roku 2004 (tedy celých 10 let) se Vnitřní lékařství vydávalo v oné „klasické“ úpravě se zeleným pruhem

(obr. 5). Co je ale podstatné, v roce 1988 se poprvé na časopise objevuje poznámka o indexaci časopisu v Excerpta medica.

Od roku 1999 se ale výbor ČIS a v návaznosti pak i výbor SIS opakovaně zabývaly stavem časopisu Vnitřní lékařství. Opakovaně byla konstatována potřeba zlepšit kvalitu článků zde uveřejňovaných, přispívat i nadále k dobré úrovni tohoto dobře čteného časopisu. Koncem roku 1999 se výbor ČIS usnesl, aby se RR početně posílila a hlavně pak omladila, aby se stala tím pracovním a vlastně i tvůrčím kolektivem, který by jednoznačně odpovídal za úroveň časopisu. S tím souvisela i změna ve funkci vedoucí redaktora, kterou jsem po rozhodnutí výboru ČIS převzal já. Bylo to pro mě samozřejmě velkým vyznamenáním, ale i závazkem, navázat ve své práci na bohatou historii tohoto časopisu, který měl své počátky v Brně.

Od roku 2000 se změnila klasická práce „papírová“ na práci „magnetickou“. Výbor ČIS si byl plně vědom zásluh předchozího vedoucího redaktora časopisu Vnitřní lékařství doc. MUDr. Dušana Mrkose, CSc., na tom, že časopis Vnitřní lékařství „přežil“ první roky z devadesátých let minulého století, kdy se přestával postupně vydávat jeden odborný časopis za druhým. Doc. MUDr. Dušan Mrkos, CSc. byl jmenován při příležitosti svého významného životního jubilea v květnu 1999 na slavnostním shromáždění Spolku českých lékařů v Brně emeritním editorem časopisu Vnitřní lékařství.

V posledních letech jsme rychle přešli na moderní způsob dodávání článků v elektronické podobě. Všechny publikované práce procházejí recenzním řízením, na všechny je vypracován recenzní posudek (jeden nebo několik) významného odborníka v daném oboru, ať již odborníka – člena redakční rady, nebo od nezávislého odborníka u nás nebo na Slovensku. V posledních letech se v časopise objevily editoriały, ve kterých naši přední odborníci reagují na původní práce v daném čísle časopisu Vnitřní lékařství. Akceptovali jsme zvyk všech renomovaných zahraničních odborných časopisů, že editoriały jsou nezbytnou a velmi přínosnou rubrikou a mnohdy až po přečtení editoriały se čtenář věnuje vlastnímu původnímu článku. Uveřejňujeme tzv. přehledné články, i s postgraduálním zaměřením, nebráníme se ani článkům uveřejňovaným v angličtině. Otiskujeme články ze všeobecné problematiky vnitřního lékařství jako medicínského oboru (koncepce, standardy a názory na ně, doporučené postupy), nebráníme se diskusi nad spornými tématy, uveřejňujeme dopisy („letters“) atd.

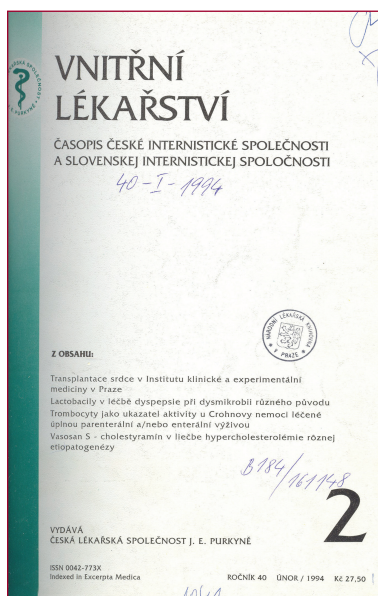
V posledních asi dvou letech se do popředí opět dostávaly finanční problémy, které nutily RR omezovat počet prací, čímž se neúměrně protahovala doba od přijetí článku po recenzi a dobou uveřejnění. Byli jsme velmi těsně „sešňorováni“ ekonomickými podmínkami Nakladatelského a tiskového střediska České lékařské společnosti J. E. Purkyně, nemohli jsme zvětšit kapacitu jednotlivých čísel, byly potíže se zajišťováním reklamy od farmaceutických firem. Tyto „omezující“ tendence Nakladatelského střediska vyvrcholily nemožností financovat suplementum ke 100. výročí EKG (koncem roku 2002), redukcí počtu stran jednotlivých čísel časopisu koncem roku 2003, aby se dodržel plánovaný rozsah stránek ročníku a podobně. Proto jsme se vlastně po celý rok 2004 snažili po lednovém jednání v roce 2004 s prof. Blahošem, prezidentem České lékařské společnosti J. E. Purkyně, o zajištění nového nakladatele. A to se po úmorných jednáních podařilo a výsledek držíte v ruce.

Vydavatelem časopisu Vnitřní lékařství dále zůstává Česká lékařská společnost J. E. Purkyně, dále bude časopis Vnitřní lékařství časopisem ČIS České lékařské společnosti J. E. Purkyně a SIS. I nadále bude časopis Vnitřní lékařství otiskovat původní práce, přehledné referáty a bude mít podobný obsah, jakých mělo končících 50 ročníků. Dále bude probíhat klasické recenzní řízení, i nadále se budeme snažit o získání impact faktoru.

Je asi všem jasné, že celá nová redakční rada by nemohla prakticky nic dělat, kdyby nebylo Vás, našich čtenářů na straně jedné (stále se těšíme na Vaše připomínky a náměty), ale hlavně našich dodávajících autorů. Proto znovu vyzývám všechny k větší publikační aktivitě, protože kvalitní články nebudou na své uveřejnění v časopise Vnitřní lékařství pod novým nakladatelem jistě dlouho čekat. RR se bude i nadále pravidelně scházet u příležitosti internistických dnů

Obr. 4.

Obr. 5.

v daném kalendářním roce (na jaře tedy jistě v Brně u příležitosti Vanýškova dne), další jednání bude vždy svoláno při příležitosti druhé internistické akce v daném kalendářním roce a předpokládám, že se do kalendáře dostane i jednání RR na Slovensku.

Přeji časopisu Vnitřní lékařství, časopisu ČIS České lékařské společnosti J. E. Purkyně a SIS, jeho nové RR, autorům, čtenářům a novému nakladateli v dalších 50 letech aspoň tolik úspěchů, kolik jich bylo v předcházejících 50 letech.

Čtete Vnitřní lékařství, které publikuje Vaše články. Piště nám články k publikaci, přispějete tím k větší čtivosti časopisu, k dalšímu zlepšení znalostí ve všech oblastech interního lékařství.

Na další spolupráci se těší

prim. MUDr. Petr Svačina
vedoucí redaktor časopisu Vnitřní lékařství
e-mail: petr.svacina@fnusa.cz

Poznámka:

Dovoluji si na tomto místě poděkovat za poskytnutí některých materiálů paní PhDr. Jaroslavě Veselé z oddělení doplňování fondů Národní lékařské knihovny v Praze a paní Jitce Lešeňové z Lékařské knihovny Fakultní nemocnice u sv. Anny. Bez jejich laskavé pomoci bych nemohl tento článek napsat.

Slovo nakladatele

Vážení čtenáři,

dovolte mi, abych Vás i já přivítala nad stránkami časopisu Vnitřní lékařství. Nakladatelství Medica Publishing and Consulting se dostalo cti spolupracovat s Českou lékařskou společností J.E. Purkyně, Českou internistickou společností a Slovenskou internistickou spoločnosťou při vydávání tohoto časopisu. Tato změna, jak doufám, bude mít pro Vás, čtenáře, zajímavý a důležitý přínos: naší snahou je připravovat pro Vás moderní informační médium, které Vám bude přinášet nejnovější poznatky z interního lékařství a které bude mít (respektive již má) také elektronickou podobu. Na webových stránkách www.vnitrnilekarstvi.cz najdete obsahy jednotlivých čísel a souhrny článků, a také možnost vyhledávání pomocí klíčových slov a jmen autorů. Samozřejmostí je elektronická objednávka a možnost elektronické komunikace s redakcí. Na stránkách naleznete také informace České internistické společnosti, oznámení o konání odborných akcí a zajímavé internetové odkazy. Již v tomto vydání naleznete nové pravidelné rubriky, počítáme i se zavedením rubriky *ohlasy čtenářů*. Cílem všech, kteří se na vydávání Vnitřního lékařství podílejí, je dodat mu novou dimenzi, vytvořit plnohodnotný edukační zdroj, a to nejen pro internisty.

V roce 2005 pro Vás připravíme také jednooborově zaměřená suplementa, která od nás obdržíte jako bonus zdarma.

Změna nakladatele a vydávání časopisu i v elektronické podobě s sebou nutně nese i několik technických změn. Jak jste si jistě všimli, Vnitřní lékařství je tištěno v nesrovnatelně vyšší grafické i polygrafické kvalitě, má větší stranový rozsah a má elektronickou podobu. Přesto zůstává výše předplatného pro rok 2005 stejná jako v roce 2004. Abychom mohli kvalitně vést databázi předplatitelů a identifikovat Vaše platby, je třeba, abyste potvrdili svůj zájem Vnitřní lékařství i nadále odebírat. Každý předplatitel dostane **variabilní symbol**, který bude sloužit jako jednoznačný identifikační **znak provedení platby** za předplatné, a současně jako **přístupové heslo** k plným textům článků na webových stránkách. Potvrzení můžete provést přes internet – obratem Vám bude doručeno potvrzení registrace a variabilní symbol. V případě, že již variabilní symbol máte (našli jste ho na objednací kartě v říjnovém suplementu), můžete svoji registraci provést e-mailem, poštou nebo telefonicky.

Vážení čtenáři, dovolte mi, abych Vám za nakladatelství Medica Publishing and Consulting do roku 2005 popřála mnoho zajímavých a podnětných chvil nejen s časopisem Vnitřní lékařství.

PhDr. Eliška Skalková
vedoucí redakce Medica Publishing and Consulting